

การพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง

The Development of Listening English Ability for Grade 1 Students Using Total Physical Response

สุนารี จิตรรัมย์^{1*} และ สิทธิพล อาจอินทร์²

Sunaree Jitram^{1*} and Sithipol Art-in²

¹นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education in Curriculum and Instruction , Faculty of Education, Khon Kaen University

²รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ให้นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวน 25 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1) นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษเฉลี่ยเท่ากับ 14.96 คิดเป็นร้อยละ 74.80 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง, ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ, ความพึงพอใจของนักเรียน

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop grade 1 students' listening ability in English language by using the Total Physical Response Technique at least 70% of them passed the criterion of 70%, and 2) to study the students' satisfaction with the learning activities based on the Total Physical Response Technique . The target group consisted of 25 grade 1 students in Napochee Wittaya School

*Corresponding author. Mobile: +66 (0) 8 5333 6488

E-mail address: Jitram1989@hotmail.com

under the Office of Khon Kaen Primary Education Area 3, during the first semester of the 2016 academic year. Data were analyzed for arithmetic mean, standard deviation, and percentage.

The research result found:

1) The students made a mean achievement score of 14.96 or 74.80% of the full marks in English language listening ability, and 19 students or 76.00% of the group passed the criterion which was higher than the prescribed criterion of 70/70.

2) The students expressed their satisfaction with the learning activities basing on the Total Physical Response Technique , as a whole, at the “high” level.

Keywords: Total Physical Response Technique , Listening Ability in English Language, Students’ Satisfaction

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะภาษาอังกฤษ นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลแล้วยังเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้คน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่ผู้คนนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารไปเกือบทั่วโลก ซึ่งเยาวชนลักษณะ อภิชาติวัลลภและคณะ (2549) กล่าวว่า ยุคเทคโนโลยี การสื่อสารและการคมนาคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสาร การเข้าถึงองค์ความรู้ การสร้างความร่วมมือระหว่างกันและกัน จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อบุคคลมีความสามารถในการใช้ภาษาสากลหรือภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสารได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกอาเซียน โดยในประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ ทำให้ภาษาอังกฤษนั้นมีความสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นใน 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการฟัง เป็นทักษะที่ต้องให้ความสำคัญมาก เพราะ การฟังเป็นทักษะแรกที่มีมนุษย์จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากการฟัง มากกว่าทักษะอื่นๆ เพราะฉะนั้นมนุษย์จะต้องมีทักษะการฟัง ก่อนทักษะอื่นๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างเข้าใจ

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาโพธิ์ชีวิทยา พบว่า นักเรียนส่วนมากไม่รู้คำศัพท์ ไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ หรือวลี แปลความหมายไม่ได้ จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถพูดสื่อสารได้ ทำให้ผู้เรียน เรียนภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ อาจทำให้ผู้เรียนพูดได้ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร หรือพูดสื่อสารไม่ได้เลย และในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังมีผลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำในรายวิชาภาษาอังกฤษ (งานวิชาการโรงเรียนนาโพธิ์ชีวิทยา, 2553) และจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ในปีการศึกษา 2555 – 2558 ที่ผ่านมามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คือ 36.99, 33.82, 36.02 และ 40.31 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ และในด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา 2557 พบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำสุด (สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2557) และในปีการศึกษา 2558 ในรายวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้นกว่าปี 2557 คะแนน เฉลี่ย 40.31 คะแนน และค่าคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาไม่ถึง 50% (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) และจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาผู้เรียนระดับท้องถิ่น (LAS) ของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2555-2557 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 35.81, 57.06, และ 38.22 ซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ (สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2557)

การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) Total Physical Response เสนอโดย Asher (1979) ซึ่งพัฒนามาจากวิธีการสอนที่เรียกว่า English Though Actions เป็นรูปแบบการสอนอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จะเริ่มต้นด้วยทักษะการฟังประโยคคำสั่งจนเกิดความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว นอกจากนั้น เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะพูด ผู้สอนก็จะให้ผู้เรียนพูดประโยคภาษาอังกฤษตามครูหรือให้ผู้เรียนเป็นผู้ออกคำสั่งภาษาอังกฤษ Asher (1979) ได้กล่าวว่าการบวนการเรียนการสอนภาษาที่สอง ควรเลียนแบบการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็ก ที่เริ่มฟังมากๆ ซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง จนเกิดแบบแปลนในสมอง เมื่อร่างกายพร้อมก็จะแสดงออกมาด้วยการพูดภาษาอังกฤษ ดังนั้น กระบวนการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่เป็นเด็ก หรือผู้ที่เริ่มต้นเรียนภาษา ควรเริ่มต้นทักษะที่ง่ายก่อนคือการฟังไปสู่ทักษะที่ยากขึ้นตามลำดับ คือ การพูด การอ่าน และการเขียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมด้วยกัน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นทบทวนบทเรียน 2) ขั้นการปฏิบัติ 3) ขั้นประเมินการปฏิบัติและ 4) ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางนี้ได้นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้ ศิริเพ็ญ อังสิทธิพนพร (2552) ได้กล่าวว่า การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นการสอนโดยใช้การฟังคำสั่ง และปฏิบัติตามด้วยการแสดงออกด้วยท่าทาง คือการสอนด้วยคำสั่งหรือคำพูดจากผู้สอน แล้วทำตามท่าทางตามผู้สอนโดยไม่จำเป็นต้องพูด ผู้เรียนจะเข้าใจความหมายของคำสั่งจากท่าทางที่ผู้สอนแสดงให้ดู และมีความสอดคล้องกับ Gordon (2000) Larsen (2000) และอนงค์ เชื้อนนท์ (2555) ได้กล่าวว่า การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางถูกคิดค้นขึ้นมาเพื่อให้สอนกับผู้เรียนที่เริ่มต้นเรียนภาษา โดยมีประโยคคำสั่งที่เปรียบเสมือนแบบทดสอบเพราะว่าประโยคคำสั่งสามารถตรวจสอบ

ความเข้าใจของผู้เรียนได้ และมีความสอดคล้องเช่นเดียวกับ Richard & Rodgers (2001) และ Widodo (2005) ได้กล่าวว่า การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นวิธีการสอนที่มีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง สำหรับการเรียนรู้ภาษาที่สองซึ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดจากความเข้าใจและแสดงความเข้าใจผ่านการแสดงท่าทาง โดยผู้เรียนจะเริ่มต้นจากการฟังคำสั่ง แล้วผู้สอนจะแสดงท่าทางแล้วให้ผู้เรียนแสดงท่าทางตามผู้สอน โดยการฝึกให้ผู้เรียนฝึกทำซ้ำๆ และผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการสอนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ และผู้วิจัยสนใจการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถนำขั้นตอนการสอนมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษโดยให้ฝึกฟังคำสั่งจากผู้สอนแล้วให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาอังกฤษ มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรม โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง มี 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นทบทวนบทเรียน 2) ขั้นการปฏิบัติ 3) ขั้นประเมินการปฏิบัติ และ 4) ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางมาใช้สอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาโพธิ์ขีวิทยา เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ให้นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในชั้นเรียน ตามแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart (1992 อ้างถึงใน ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2537) เป็นแนวทางในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนตามวงจรเชิงปฏิบัติการ PAOR ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติการ (Act) การสังเกตการณ์ (Observe) และการสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect) ตลอดจนการปรับแผน กรอบลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอน มีแผนการจัดการเรียนรู้ 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 3 วงจร ดังนี้ วงจรที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-4 วงจรที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5-8 และ วงจรที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9-12

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาโพธิ์ชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 25 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง

3.2 ตัวแปรตาม คือ

- 1) ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน
- 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ ในการปฏิบัติการ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง First Day at School ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวม 12 ชั่วโมง

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3) แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
- 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษท้ายวงจร

4.3 เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) แบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความยากรายข้อ (P) อยู่ระหว่าง 0.20-0.72 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B-index) อยู่ระหว่าง 0.27-0.70 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

- 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง จำนวน 16 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการจากวงจรทั้ง 3 ขั้นตอนเป็นแนวทางในการปฏิบัติการซ้ำตามวงจร วิเคราะห์ วางแผน สะท้อนผลอภิปรายร่วมกัน และปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเหมาะสมกับการนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน เพราะเป็นการวิจัยเพื่อใช้แก้ปัญหา และพัฒนาอย่างแท้จริง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรต่างๆ

5.1 จัดปฐมนิเทศผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมเวลา 12 ชั่วโมง มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครู และแบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ จัดบันทึกข้อมูลสิ่งที่สังเกตได้ จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ในชั่วโมงต่างๆ จนครบทั้ง 3 วงจร

5.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางในชั่วโมงต่าง ๆ จนครบทั้ง 3 วงจร

5.5 นำแบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษทำนองจริง นำไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย หลังจากสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวงจรโดยนำคะแนนของแต่ละวงจรไปคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งทำการรวบรวมคะแนนจนครบทั้ง 3 วงจร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเพื่อให้

ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งจะเก็บข้อมูลหลังสิ้นสุดการสอนในแต่ละครั้งแล้วนำข้อมูลที่ได้อภิปรายกัน เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และนักเรียน

5.6 ทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบวัดปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการคำนวณค่าร้อยละ (%) เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

จำนวนนักเรียนคน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ %	ผลการวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ			
				ผ่าน		ไม่ผ่าน	
				คน	%	คน	%
25	20	14.96	74.80	19	76.00	6	24.00

2) แบบสอบถามความพึงพอใจ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย (สมนึก ภัททิยธานี, 2544) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความว่าพึงพอใจระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความว่า
พึงพอใจระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความว่า
พึงพอใจระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความว่า
พึงพอใจระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความว่า
พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครู ใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอนนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาข้อบกพร่อง ปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนในการดำเนินการต่อไป

สรุปและอภิปรายผล

1. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ที่คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.96 คิดเป็นร้อยละ 74.80 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนได้รับการฝึกความสามารถการฟังภาษาอังกฤษและฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งของผู้สอน การนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง นำมาจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้รวม 12 ชั่วโมง และนอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถในการเข้าใจข้อความที่ได้ฟัง พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และความสามารถในการจำแนกเสียง พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการ

เรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ โดยกระบวนการดังกล่าวสอดแทรกอยู่ในขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งมี 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ขั้นทบทวนบทเรียน เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยครูผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ ทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่เรียนเข้าด้วยกันและสร้างแรงจูงใจในการเรียน 2) ขั้นการปฏิบัติ ผู้สอนพูดเนื้อหาหรือประโยคคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษพร้อมแสดงท่าทางประกอบและให้นักเรียนแสดงท่าทางตามแบบอย่างผู้สอนทั้งชั้น หรือเป็นกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้สาธิต หรือแสดงให้ผู้เรียนดูในสิ่งที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากภาพที่ผู้เรียนได้เห็นให้มีความสัมพันธ์กับเสียงที่ได้ยินตามแนวคิดของ Asher (1982 อ้างถึงใน ศิริวรรณ มาลัย, 2549) ถือว่าเป็นการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กที่จะใช้เรียนภาษาได้อย่างดี โดยผู้สอนทำตัวอย่าง เป็นผู้สาธิตที่ดี ใช้คำสั่งที่ถูกต้อง ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดการตอบสนองในรูปของการปฏิบัติหรือการกระทำจากสิ่งที่ได้ยิน Williams (1973 อ้างถึงใน รูปทอง กว้างสวัสดิ์, 2549) 3) ขั้นประเมินการปฏิบัติ ผู้สอนประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสังเกต โดยผู้สอนออกคำสั่งให้ผู้เรียนทั้งชั้นทำท่าทางประกอบและในระหว่างการทำกิจกรรม ผู้เรียนสามารถสังเกตเพื่อนรอบข้างได้ เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมในระดับหนึ่ง มีการขออาสาสมัครเพื่อให้ออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เพื่อให้เป็นผู้ออกคำสั่ง ให้ผู้เรียนทั้งชั้นปฏิบัติตาม เป็นการตรวจสอบความสามารถในการฟังและนำการสื่อความหมายจากสิ่งที่ฟัง การฟังเป็นทักษะเชิงสร้างสรรค์ มีการตีความหรือวิเคราะห์ ทำความเข้าใจสิ่งที่ฟัง โดยผู้ฟังรับเอาคำพูดที่มีความหมายของผู้พูดแล้วสร้างความหมายขึ้นมาใหม่ ซึ่งความหมายที่ผู้ฟังขึ้นมานี้อาจไม่ตรงกับความหมายที่ผู้พูดต้องการหลังจากนั้นให้นักเรียนในห้องจับคู่ฝึก สลับกันเป็นผู้ออกคำสั่งและผู้ทำตามคำสั่ง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการจัดการเรียนรู้

แบบตอบสนองด้วยท่าทาง และเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายอีกด้วย เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างดีแล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นที่ (4) ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกกิจกรรมการออกเสียงคำศัพท์ สะกดคำศัพท์ บอกความหมายของคำศัพท์ และทำแบบฝึกหัดเสริมที่แสดงออกด้วยท่าทาง ประกอบการตอบสนองในการปฏิบัติตามคำสั่ง เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น จากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้น แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี มีผลทำให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Asher (1982 อ้างถึงใน ศิริวรรณ มาลัย 2549), Khanji (1983 อ้างถึงใน ศิริวรรณ มาลัย 2549), เกศินี วัชรเสถียร (2541), สมโภชน์ ธรรมแสง (2546), ศิริวรรณ มาลัย (2549), ลำไย ศรีนุกูล (2550), วารุณี มงคลชู (2550), กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คำสั่งในการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียน ทำให้คะแนนความสามารถการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนอยู่ในระดับดีขึ้นกว่าเดิม

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก โดยจัดเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่งคือ ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.77) ลำดับที่สองคือ ด้านรูปแบบการสอน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.80) ลำดับที่สามคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.81) และลำดับที่สี่คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.87)

เมื่อนำค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง แล้วพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกด้าน และด้านที่พึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมโภชน์ ธรรมแสง (2546) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งชั้น คิดเป็นร้อยละ 83.87 และจำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 85 และศิริภรณ์ ศรีนาถ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติ ต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง กับวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนอง ด้วยท่าทางกับวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่าวิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารนอกจากนี้แล้ว คะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการฟังและทักษะการพูดของนักเรียน ที่ใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า วิธีสอนตามแนวการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารแต่ด้านความรู้ทางภาษาของนักเรียน โดยวิธีสอนทั้งสองวิธี ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน มีความทันสมัย เนื้อหาที่เรียนมีความหลากหลาย แปลกใหม่ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เข้าใจง่าย สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่นำมาใช้ใน

การเรียนรู้มีความน่าสนใจ เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ง่าย สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้มีสีสันที่กระตุ้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และจดจำเนื้อหาได้ง่าย ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ได้รับความรู้อย่างเป็นขั้นตอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ได้ฝึกความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ฝึกการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านการฟังมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ที่เน้นความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการฟังมากขึ้น เข้าใจประโยคภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมคู่หรือกิจกรรมเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้แสดงออกทางท่าทาง เป็นการออกกำลังกายให้ผู้เรียนมีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำกิจกรรม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และเป็นการส่งเสริมความกล้าในการแสดงออกทางท่าทาง

1.2 การนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีหรือเป็นผู้นำที่ดีให้กับผู้เรียน เพื่อให้เป็นแบบอย่างในการแสดงท่าทาง หรือการปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้อง

1.3 ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ควรนำเอากิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะวิธีการสอนดังกล่าวจะช่วยขจัดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการเรียนของนักเรียน เช่น การไม่กล้าแสดงออก ความเฉื่อยชาในการเรียน ดังนั้นควรนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและด้านการพูดของนักเรียนควบคู่กัน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- เกศินี วัชรเสถียร. (2541). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้และการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฐปทอง กว้างสวาสต์. (2549). การสอนภาษาอังกฤษ. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2537). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research). ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เยาวลักษณ์ อภิชาติวัลลภ และ ลำปาง แม่นมาตย์. (2549). การวิจัยข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โรงเรียนนาโพธิ์ชัยวิทยา. (2553). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนาโพธิ์ชัยวิทยา ประจำปีการศึกษา 2553. ขอนแก่น: โรงเรียนนาโพธิ์ชัยวิทยา.
- ลำไย ศรีนุกูล. (2550). ผลการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วารุณี มงคลชู. (2550). ผลการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ศิริเพ็ญ อังสิทธิพูนพร. (2552). การสอนแบบทีพีอาร์ (TPR) คืออะไร: ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศิริภรณ์ ศรีนาค. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) กับวิธีการสอนตามแนวการสอนภาษา เพื่อการสื่อสาร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ศิริวรรณ มาลัย. (2549). การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-การพูดและความเชื่อมั่นในตนเองต่อการใช้ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบ T.P.R. (Total Physical Response) ประกอบสื่อในชีวิตประจำวันกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2557). ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2555 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2558). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2555-2558. กรุงเทพฯ:

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.

สมโภชน์ ธรรมแสง. (2546). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อนงค์ เชื้อนนท์. (2555). เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.somkidchaiyahong.blogspotcom/2012/02/blog-post.html>

Asher, James. (1979). *Learning Another Language Through Actions: The Complete Teacher's Guidebook*. (5th ed.) Los Gatos, CA: Sky Oaks Productions. Book. Los Gatos. California: Sky Oaks Publication.

Gordon J, (2000). *Elementary Example of all Physical Response: A Strategy for Beginning ELLs*. Illinois Resource Center. Retrieved June, 5 2016 from www.thecenterweb.org.

Larsen, D. (2000). *Techniques and Principles in Language Teaching*. 2nd ed.

Richards, J. C., & Rodgers, T.S. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching*. New York: Cambridge University Press.

Widodo, H. P. (2005). *Teaching Children Using a Total Physical Response (TPR) Method*. Retrieved June 5, 2016, from <http://www.ejournal.undip.com>